

SEVERINUL

ZIAR POLITIC SĂPTĂMÂNAL.

Prețul abonamentului :

pe un an . . . . . 8 coroane
 „ 1/2 „ . . . . . 4 „
 „ 1/4 „ . . . . . 2 „
 Prețul unui număr . . . . . 20 fil.

Proprietar și redactor responsabil :

OCTAVIAN BORDAN.

Redacțiunea : Caransebeș, strada Constantin Burdiz.

Administrația : Caransebeș, strada Parcului 774.

Numărul telefonului : 44.

Manuscripte nu să înapoiază.

Pe Povârniș.

II.

În ce privește introducerea cercetării disciplinare, vina nu e numai a dlui Badescu, ci și a *conzistorului* din care face parte. Pentru a-și susține neștirbită actualitatea în lăuntru și în afară, dacă odată, adecă la prima publicare, a nesocotit §-ul 18 al regulamentului, acum neapărat trebuie să pună în curgere judecarea cauzei și încă din *slujbă*. În acest moment scâpa de ori-și-ce invinuire, bănuială, se putea cu fruntea ridicată legitima înaintea lumii, putea da o deplină garanță, că *simțul lui de dreptate* va aduce deplină lumină în cauza aceasta atât de jignitoare din toate punctele de vedere.

Și ce a făcut? A tăcut și... iarăși a tăcut, călcând vrând ori nevrând dispozițiile *poruncitoare* a regulamentului disciplinar.

A trebuit și de astădată silit, a fost de lipsă să intervină o jalbă în toată forma ca aparatul bisericesc să se miște, să deie semne de viață. Un om de inimă, cu simț de dreptate și cu dragoste cătră biserica sa neprihănită, după-ce pe tema aceasta ne strîngea cu ușa, și *probează în un ordin al său și ministru*, să hotărăște cu bărbăție a solicita judecarea cauzei. În acest interes el introduce o jalbă destul de temeinică, în care cu glas plângând spune, că „dl Badescu a venit în conflict cu cele mai elementare reguli ale moralității“, „e excepționabil din punct de vedere al moralității publice“, și prin urmare „în temeiul §-ului 3 lit. r) punibil.“ În baza acestora, dupăce

descrie cu amănunțire toate faptele, cere introducerea procedurii disciplinare.

Întreaga lume și mai ales juriștii, la auzul acestor vești cu totul neplăcute, erau de firma convingere, că acest proces va fi judecat ținându-se socoată de legile bisericești în ființă.

Și de astădată o amăgire ne așteaptă! Am văzut sentințele aduse în cauză. O mărturisim fără sfială, că o decepție mai mare nu ne-a ajuns nici odată, ca în momentul cetirii lor. Și aceasta pe cuvântul, că din ele numai *dreptatea nu răsuflă*. Vom dovedi!

Cercetarea începe prin o nesocotință, călcare a regulamentului. Spunem mai sus, că invinuirile aduse dlui Badescu, erau punibile potrivit §-ului 3, litera r) care vorbește „de *purtarea nemorală și scandaloasă*, aptă de a compromite poziția oficioasă a inculpatului“. Delictul acesta potrivit §-ului 5 litera d) poate fi pedepsit cu „izgonire din slujba și funcțiunea ce ocupă“, în legătură cu aceasta sta și un alt §, acela cu numărul 23, în care ni-se spun următoarele: „Deodată cu ordinea investigațiunii prelabile, în *cazuri grave*, când să arată *pericol pentru biserică* . . . inculpatul se poate *suspenda* dela oficiu și beneficiu . . . O acuză mai gravă ca aceea, care vorbește de o purtare scandaloasă, care aruncă pată asupra bisericii, și instituțiilor culturale ale diecezei, nu există, fiind egală cu moartea civilă. Și pericolul pentru biserică a fost și este mare, fiindcă dl Badescu este *referentul cauzelor disciplinare ale proșimei* din dieceza Caransebeșului. Hotărârea unui atare om e jig-

nitoare pentru cel adus înaintea judecării, fiindcă cu drept cuvânt ține a fi judecat de un mai mare păcătos decât el. De aici o demoralizare pe întreaga linie, împreună cu nesupunere întru toate, un pericol, care trebuie înlăturat. Întru a delătura aceste rele, dl Badescu, trebuia nesmintit suspendat provizoriu. Dacă în acest caz grav §-ul 23 n'a fost aplicat, apoi să ne spuneți dlor conzistorialnici *când îl puneți în lucrare?*

Ne făcându-se întrebuintare de suspendarea provizorie, pe care *chiar și dl Badescu trebuia să o ceară* în interesul său bine priceput, conzistorul a dat prilej la fel și fel de bănuieli, cari nu pot fi aduse în deplina consonanță cu dreptatea, litera, spiritul legii în ființă.

Rămas în slujbă, dl Badescu, în contactul zilnic cu judecătorii pricinei, a avut o mare inriurință asupra mersului judecării ei.

Iată o nouă incorectitate, dar jignitoare din toate punctele de vedere.

Cercetarea — respective instruirea procesului — a fost dusă în cea *mai mare taină*. Jăluitorul, deși un om imparțial, de profesie jurist și deci în astfel de cauze pe deplin disciplinat unde numai s'a putut a fost înlăturat. Rezultatele și pașii cercetării nu i-s'au pus în cunoștință. Pe lângă acestea nu i-s'a făcut posibilă nici urmărirea cu atențiune a cercetării. N'a fost ascultat și așa nu a putut uză de dreptul ce i-l conferă § 25 al reg. disc. potrivit, căruia acuzatorul are drept *a-și numi unul sau doi bărbați de încredere* pentru *controlarea* cercetării.

CHEAG

pentru strângerea brânzei, garantat, nestricăcios, se află în formă de esență în sticle și în pravuri la

„SEVERINEANĂ“

societate comercială pe acții în
CARANSEBEȘ.

Și oare de ce aceasta întunecare în chip meșteșugit a cercetării? Vom vedea încurând!

Hotărârea ambelor foruri trece sub tăcere, motivul pentru ce *nu s'a încuviințat administrarea directă a probei*, în sine o nouă ilegalitate. Pentru dovedirea faptelor imputate dlui Bădescu s'au propus o serie întreagă de martori în cea mai mare regulă, precizându-se anume faptele asupra cărora erau a fi audiați. Și în punctul acesta reg. dis. e *formal*, în § 25 spune hotărât, că „comisarul de instrucțiune... ascultă pe *toți martorii provocați*. Observăm, că paragraful acesta e redactat în mod *poruncitor*, în urmare nu îngăduie nici o abatere, o aprețiere proprie, dependentă de voință. Și ce să vezi! În cursul procedurii nu s'a ascultat un *singur* martor propus de partea pârătoare, deși aceștia puteau să ne lămurească pe deplin cum s'au întâmplat celea cuprinse în jalbă. Prin aceasta toată urmărirea a eșit din răgașul adevăratei cercetări și a intrat în aceea a „bunei voinți.“

Prin călcarea regulamentului s'a făcut și un paș ne mai pomenit în analele noastre. S'a luat drept dovadă o *scrisoare privată* adresată către un judecător al cauzei. Și acum iese mâța din sac! Dl Hațeg, căci lui i-s'a scris cartea, eșind cu dela sine putere din cadrele investigărei și nesocotind regulile ei, cere câteva *șire curățitoare* dlui Oszlányi, procuror la Biserica-albă, care neavând încărău scrie: „nu știu, n'am văzut“. Nelegiuirea cu epi-

stoala e îndoită. Întâi dl Hațeg apucând calea aceasta ușor poate fi bănuț, că ține cu inculpatul, o împrejurare, care îl înlătură din șirul judecătorilor, fiindcă orice judecător trebuie să fie „imparțial“, nu e iertat să se amestece în lucrurile unuia sau altuia din cei împričinați. Ar fi scăpat de aceasta bănuială dindată ce făcea însinuarea prevăzută în § 16 al reg. alinia ultimă, cece însă cu părere de rău trebuie să constatăm, n'a făcut. O simplă scrisoare, aruncată la dosar așa cam pe furis, nu a dat nici când probă în afară de procesul Dreyfuss!

Iată pe ce s'a bazat decisul (?) conzistorului diecezan al bisericei gr. or. române din dieceza Caransebeșului cu numărul 5031 Pl. ex. 1909 în care se spune, că *continuarea procedurii contra dlui Bădescu să sistează*.

Convocarea sinodului eparhial, al diecezei Caransebeșului, s'a trimis deja tuturor deputaților sinodali, ai acestei eparhii, din partea P. C. Sale dlui arhimandrit și vicar episcopesc *Filaret Musta*. Sinodul pentru alegerea noului episcop al diecezei Caransebeșului, se va ține așadar: *Luni în 29 Iunie st. v. (12 Iulie st. n.) a. c., în ziua sârbătoarei Sfinților Apostoli Petru și Pavel*, la biserica catedrală din Caransebeș, la 10 ore ante meridiene.

M. Sa Regele nostru Francisc Iosif I., după o telegramă din Viena, va primi, în timpul cât va sta la Ischl, vizita regelui și reginei României. La caz, când regele României nu ar fi destul de sănătos, atunci va veni moștenitorul de tron al României Ferdinand.

Ministrul comun de rezbel, după scrisoarea „Fremdenblatt“, baronul Schönaich adresat ministrului de comerț Kossuth Ferenc o scrisoare, prin care în numele materii își exprimă recunoștința și mulțumirea sa atât ministrului, cât și partidului independent pentru prețiosul sprijin cu care Kossuth și partidul său a promovat dispozițiile militare luate contra Sârbiei, rugându-l pe ministrul Kossuth să-l sprijinească și aici înainte.

Conziliul triplei alianțe. Cu finea lui Iulie se va ține la Ischl sau la Gastein un conziliu între: Bülow, Tittoni și Aehrenthal în care se vor pertracta toate chestiile politice și relațiunea triplei alianțe față de Rusia. Această convingere e a se considera ca urmare a întâlnirii ce a avut de curând împăratul Wilhelm cu Țarul Rușilor.

Cumpăna dreptății

și

ospitalitatea maghiară față de noi.

De atâți amar de ani, poporul român mână de sub coroana Sf. Ștefan, e izbit de valurile vitrige ale sorții, ca și o corabia rătăcită pe valurile uriașe și năpraznice a înfuriatului ocean. Poporul blând din fire, răbdător, cinstit și legat de glia pământului, a ajuns la o soarte atât de grea, încât omul cu inimă curată, care își dă numai puțină osteneală să pătrundă cu vederea în coliba țaranului român delat noi, se va convinge, că poporul român e atât de părăsit de ai lui, atât de scudus și înșelat, încât o furie te cuprinde și un greu oftat îți izbucnește din adâncul mărunțăilor exprimând: Până când, vor mai vinde fiii lui, poporul ca pe o marfă?!

FOIȚA.

Mama.

Troenită, singuruță, colo 'n margine, pe deal
Stă căsuța suferinței, măicuței din Ardeal.
Înăuntru, vatra doarme înghețată și pustie
Ofilită de durere și zdrobită de urgie,
Mama plânge, singuruță, părăsită,
Ca o sfântă, toarce lână, pare floare ofilită.
Geamul înghețat și mare — cât o față de
[copil
Zugrăvit e pe icoană, un sfânt gârbav și
[umil.
Agățat e de icoană un mănunchiu de busuic
Și pe vatră mama șade, ghemuită lângă foc.
Într'o ladă, după masă zac firuțele de tort
Războiul e tot puzderii, ițele-s rupte de tot.
N'are pentru cini să țeze, tortul ce stă părăsit
C'a avut șeptesprezece copilași ce a iubit,
Ș'acum n'are nici pe unul, lângă sufletu-i
[trudit.
Într'o zi de primăvară, preotul de toți iubit
Și-a luat drumul spre ceriuri, — tata nostru
[ce-a murit.
Soartea tristă, nemiloasă, copii i-a nstrăinat,
Risipindu-i, ca p'o spuză, suflată de vânt
[turbat.

Și-i atât amar pe dânsa! Și nu-i nime 'n
[casa ei
Decât ea și suferința și cu gemetele ei.
Nici o milă, nici o mână, n'o mângăie iu-
[bitoare
Nici un glas duios n'o 'ntreabă: ce mai vrea
[și ce-o mai doare.
Nici un suflet nu se pune cu iubire la mijloc
Între-a ei dureri și tristu-i suflet fără de noroc.
Nime nu mai răcorește focul chinului ei viu
Împrejuru-i numai jale, sărăcie și pustiu.
Istovită de durere, 'mbătrânită și săracă
Coată 'n juru-i prin pustie încurcată și bui-
[macă:
Copilașii să-și mai vadă și cu dor de mamă
[o leacă.
Să-i cuprindă, să-i sărute, dezmerdându-i
[să-i adoarmă.
Strânși la inima-i pustie, ce se rupe și se
[sfarmă.
Dar luminile ce-o clipă îi pătrunseră prin
[minte,
Pier, — și biata mamă cade iar în noap-
[tea-i dinainte.
O, tu suflet, ce te zbuciumi, ars de-al su-
[ferinței foc,
Tu, ce-ai dus o 'ntunecată viață fără de noroc,

Mamă, tu ce-amar te vaeți și te zbați în
[suferinți
Ești o sfântă, — mamă dragă, — ești o
sfântă între sfinți.
Caransebeș, luna Iunie 1909.

George M. Dopp.

Maximele lui Mahomet.

(Prorocul Turcilor.)

Plătește muncitorului până nu i-se u-
sucă sudoarea pe frunte.
Adevărata bogăție e bogăția inimii.
Om puternic e cel care se biruie pe
sine.
Fericit e cel care se folosește de pilda
altuia.
Când înlesnești împlinirea unei fapte
bune, e ca și cum ai fi făcut-o tu.
Omul care să căiește, e ca omul care
n'a păcătuit.
Cinstește pe femeia cinstită.
Rugăciunea e arma credinciosului.
De te laudă, de te vorbește de rău, tu
fii îngăduitor.
Nu mori, dacă ceri un sfat.
Iertați greșelile oamenilor buni.

Conducătorii, cari se bat în pept cu naționalismul lor, au dus și duc încă și azi poporul la adevărată ruină. Până când poporul e atât de credul încât crede orbește în ceea ce câte un flămând, sau câte un spărgător, ori câte un aruncat de pe băncile școlii, și neavând altă căpătuială se dedă la jocul de-a „naționalismul“ creându-și prin asta un traiu pe nemuncite, comod, sugând cu viclenie din ugerul încărcat cu laptele dulce al poporului, storcându-l până la sânge.

Poporul e bun, îngăduitor, credul. În vorbele șirete a cutărui vigheț, care umblă să-și desfacă marfa, trăgând în punga lui, magnetizată și ultimul ban, ce bietul român cu sudoare cruntă, l'a agonisit, muncind din greu în arșița soarelui, îi crede, acestuia, până la fanatism, fără să simtă, că vorbele lui speculante sunt teroare și batjocură la adresa bietului țaran; iar după-ce își vede acest speculant punga plină, să face camfor dinaintea poporului, răzând în pumni de munca și truda lui.

Poporul, nu obsearvă încă, că e vândut? Nu simte, că e mințit?

Până când, vei tolera tu nație pe acești taie fugă să te mințească?

Atunci, când ei se bat în piept zicând: că tu ești idealul lui, tu ești icoana lui, căruia se închină, pentru tine se jertfește, și trăește, — *a mințit cuvântul!*

Până când descreerații agitatori fără suflet, ai pacinicii popor român, aceea cari au cutezanța de a se timbră pe sine de „conducători naționaliști“, ai oropsitei nații române, pe toate cărările permise și nepermise, împungând cu săgeți otrăvite, agitând blândul țaran român la ură contra poporului maghiar, până atunci Maghiarul, caută să dea pâne, celui a cărui semeni în îngâmfarea, specula și negliobia lor cu petrii îl zburătăresc.

Cea mai puternică dovadă despre cumpăna dreptății și ospitalitatea poporului maghiar față de noi și poporul nostru îndeosebi, e și următoarele:

Cu finea anului școlar, în școlile civile maghiare ale cercului II din Budapesta, au fost supuse examenului școlar, cam 700 eleve, între cari a figurat și o româncă. Aceasta fiică din c. Oraviței cu numele *Ana Alexiovici*, elevă în clasa IV, a fost premiată de cătră superioritățile școlare maghiare, pentru destoinicia ei în studii cu suma de 50 coroane, până când celelalte eleve maghiare destoinice, abia sau învrednicit cu sume de premii din cele mai mici de câte

10—20 cor. Și unde? Tocmai în ca pitala țării în Budapesta.

Tot un asemenea caz avem de înregistrat, anume: fiica fruntașului țaran subprimarul *Buhariu Mon* din Obreja, a studiat în clostărul călugărițelor rom. catolice maghiare, ce e în cercul III din Budapesta. Această fiică din țarani români fruntași de asemenea, a fost declarată din partea superiorităților școlare de prima, cu calcul eminent, față de celelalte eleve maghiare, printre cari putem zice, că se aflau și fiice de baroni, grofi, magnați și fiice din elita maghiară etc.

Nu avem intenția a știrbi nimic din diligența susnumitelor eleve. Că vor fi meritat această distincție, nici îndoială, decât voim să documentăm poporului român, prin asta, că poporul maghiar, contra căruia la ură îl îndeamnă niște căpătuiți agitatori fără suflet, prin foile lor scrintite „naționaliste“. Voim să arătăm, că poporul maghiar, când e vorba de dreptate, nu cunoaște și nu face deosebire, sau chestie de naționalism. Nu despoaie pe cutare individ, care aparține altei națiuni, de ceea ce-i compete, ci în ospitalitatea sa poporul maghiar, dă fiecăruia, ceea ce i-se cuvine, după cumpăna dreptății.

O fi fost, dacă nu superioare, dar egale în capacitate, vre-una din colegele de școală ale româncelor Ana Alexiovici și fiica fruntașului Mon Buhariu, și totuși iată indiferentismul și dreptatea maghiară, care nu cunoaște, nu nutrește ură contra unor fiice de român, când e vorba de ceea ce li-se cuvine!

Fie sigură, națiunea română, că atunci, când poporul român va rupe-o cu desăvârșire cu vitrigii lui fii, cu aceia, cari au curagiul de a se timbră de „conducătorii lui naționaliști“, cari de fapt sunt niște geșeftari periculoși fără inimă, față de popor, găsind în blândeța lui o marfă de târg, atunci, când poporul român trezise-va din somnul înveninat în care l'a adormit proprii lui fii, arătându-le acestora ușa și prinzindu-i de pept, aruncându-i în abizul disprețului, și se va întoarce la adevărata cale, care duce la sigura fericire a lui, întinzând mâna sincer poporului maghiar, atunci naștese-va sigurul viitor bun al națiunii române, și temelie sănătoasă puneși-va românul casei lui și urmașilor lui, deoarece înfrățirea noastră sinceră cu poporul maghiar ar însemna comoara cea mai scumpă ce ar exista în iubita noastră patrie!

Abuzurile

săvârșite pe baza regulamentului nou în dieceza Caransebeș.

IV.

Interpretarea cvalificațiunii câștigate pe baza regulamentului vechiu.

Regulamentul nou a intrat în vigoare la 1 Ianuarie 1907 conform §-ului 35, iar cel vechiu, care a fost în vigoare dela 1 Ian. 1879 — adică 28 ani — ș'a perdut dreptul de a exista atât teoretic, cât și practic.

Realitatea în dieceza noastră însă e contrară, când cel vechiu, când cel nou se aplică după persoane! Ven. Conzistor în două cazuri egale, a adus decise contrare după plac!

s. c. La Glogon, protopopiatul Panciovei sub Nr. 3514/1907 s'a deschis concurs; între recurenți eră și un „nepot“, care conform §-ului 17 alin d) ar fi avut cvalificațiune cl. II. potrivită pentru Glogon. La alegere fiind în vigoare regulamentul cel nou s'a excepționat candidarea, și s'a și apelat alegerea. Ven. Conzistor însă, ca să susțină pe Valeriu Perin, la rugarea lui sub Nr. 4352/1907 decide, că: „deoarece Valeriu Perin a fost cvalificat înainte de intrarea în vigoare a regulamentului nou, e în drept a recurge la parohia cl. II Glogon!“ De ce?

Nu aș avea nimic de obiecționat, dacă așșderea sună și decisul rugării preotului Maghieți pentru parohia Togir protopopiatul Ciacovei! Acestuia i-s'a interzis recurgerea pentru Togir, tot în acelaș an, deși pe baza regulamentului vechiu avea cvalificațiunea de cl. II. Perin a învins în Glogon, Magheți nu s'a candidat de protopopul Ciacovei Ioan Pinciu? De ce?

La Glogon „nepotism“. La Togir un contra-candidat adict!“

În protopopiatul Ciacovei s'a întâmplat acest caz de necandidare din partea dlui protopop Ioan Pinciu, deși în Banloc parohia cl. I. alesese pe fiul său cvalificat de cl. III. În scurt, interpretarea regulamentelor s'a făcut după plac! „Quod licet Jovi non licet bovi!“

În dieceza Aradului și și în Arhidieceză astfel de întorsături nu s'au întâmplat!

Spre ilustrarea direcțiunei corecte a Preavenatului Conzistor din Arad servească cazul de jos:

În Semlac protopopiatul Aradului după moartea preotului N. Ganea s'a denumit administrator fiul răposatului preot în Ohaba-sârbească. La timpul prescris conform §-ul 13 al regulamentului nou s'a deschis concursul de cl. I.

Tot satul, împrejurul a fost cuprins de o curiozitate, că ce se va întâmpla? Administratorul Ganea, deși avea 8 cl. gimn., în urma cărora pe baza §-ului 15 alin a) a regulamentului vechiu ar fi avut drept de recurgere la parohia Semlac, pe care tatăl său a păstorito 30 ani, dar §-ul 17 regulamentului nou i-a tăiat calea! Nefiind candidat, deși majoritatea sinodului era pe partea lui. S'a apelat, s'a cerut cu insistență alegerea lui Ganea, dar Preaven. Conzistor diecezan în decisul său a zis: „deși sinodul afară de 28 voturi tot este pentru preotul adm. Ganea, dar deoarece regulamentul vechiu și-a perdut valoarea, a purces legal comitetul parochial, când nu a candidat pe cel necvalificat!“

Vedeți un conzistor, care cu sfințenie ține la legile bisericești!

Ce ar fi fost la Caransebeș? Am văzut! Deducția nu este:

Congresul-național este dator a lua la cunoștință aceste abuzuri, și a îndrepta pașii greșiți!!

Dacă se manuează după plac în dieceza noastră regulamentul nou, atunci defel nu are înțeles, ca congresul-național să aducă o astfel de lege, care numai spre dauna celor fără protecție a servit! Preoțimea noastră s'a și pus în mișcare pentru ștergerea regulamentul nou, are tot dreptul, pentru că zis-au ei înainte cu 3 ani, „Regulamentul nou nu este oportun, nu este materie teologică pentru dieceza Caransebeș”. Se observă pentru că cel puțin 10 Sibieni s'au ales în dieceza noastră: așa în Petrovosela, Cadar, Semlacul-mare, Zgribești, Jena, Mircovăț etc.

La congres membrii diecezei noastre trebuiau să fi documentat starea diecezei, și să fi împedecat nașterea acestui regulament!

„Teologul”.

Din străinătate.

— Un număr de 48 generali ai armatei turcești au fost dați în judecată. Între ei se află și mai mulți foști ministri.

— La Saarbrücken (Germania) au fost arestate 40 persoane din elita locală, cari s'au datat la cele mai animalice urgii demoralizatoare. Cercetările poliției au stabilit, că toți aceștia, într'o casă de întâlnire, au desvirinat un mare număr de copile între 12—13 ani.

— Regele Angliei se va întâlni cu Regele nostru și cu împăratul Germaniei la Ischl.

— O grupă de 50 călători, cari au plecat din Varșovia spre Kalis, cu delejanța, au fost atacați și jefuiți de bandiți.

— La Dalma-Bagee (Turcia) s'a descoperit o pivniță secretă plină de schelete omenești și cadavre ajunse în putregăire. Intre altele s'a găsit și capul lui Midhat-Pașa, autorul primei constituțiuni turcești. Se știe, că Midhat a fost expulzat de fostul sultan în Arabia, unde a fost omorât de un om plătit de detronatul A. Hamid, care ca să se convingă, că în adevăr omorul a fost săvârșit, a cerut, ca să i-se aducă capul victimei. De abia acum se lămurește faptul, că aproape toți exilații lui Abdul-Hamid, la un moment dat dispăreau din viață fără să se mai știe ceva despre ei.

— Într'una din nopțile trecute a ars o casă în comuna Watwil (Germania), în al cărui foc mistuitor au ars de vii mai mulți Italiani, cari locuiau în ia. S'au scos până acum de sub dărâmături o mulțime de trupuri omenești făcute scrum.

— Pe țărmul mării Ohatsk, a fost zilele trecute o încăerare sângeroasă între pescarii Ruși și Japonezi. Japonezii au atacat pe Ruși măcelărind vre-o 30 din ei, apoi au fugit.

— Posibil, că va izbucni un războiu între Turcia și Grecia, din cauza inzulei Creta pe care Grecii ar voi să o aibă ei, pe când Creta e sub stăpânirea turcească.

— Din Chișineu (Basarabia) să vestește că țărănimea s'a răscolat contra Ovreilor, cari îi exploatau fără milă. Se zice, că țărănimea înfuriată ar fi ucis sute de Ovrei.

— Urgiile destrăbălate de homosexualitate în armata nemțească (Germania) cresc într'una. Un mare număr de soldați, cari s'au lăsat pofteilor destrăbălate a superiorilor lor, au fost arestați.

— Mitropolitul grec din Drama a fost arestat de jandarmi în localitatea Kavalla, se zice că acesta e unul din șefii propagandei antibulgară din Macedonia și un ațățător al grecilor din Turcia, contra Turcilor în privința inzulei Creta.

— Regina Șpaniei, în ziua de 22 Iunie, a dat naștere unei fetițe.

MAI NOU.

Războiul greco-turc neîncunjurat.

Puterile protectorate au făcut următoarele propuneri pentru împăcarea Greciei și a turciei în chestia cretană.

Să se acoarde Cretei autonomia completă.

Inzula să fie administrată de Grecia.

Grecia să recunoască în ce privește inzula Creta suveranitatea Turciei după modelul Rumeliei date Bulgariei.

Regele Gheorghe a refuzat această propunere. Reprezențanții puterilor l-au făcut atent asupra faptului, că poate să urmeze un războiu, dacă va refuză aceasta propunere avantajoasă, dar regele Gheorghe a refuzat totuși și a zis: „*Ei bine, imi va fi binevenit un asemenea războiu*”.

Grecia face din nou mari comande de arme și munițiuni.

O explicație.

Regret, că foaia „Poporul Român” din Budapesta dela aparițiunea ei până în timpul de față, să revoltă asupra Ilustrității Sale dlui Constantin Burdia consilier aulic și cav. al ord: F. I. I., prin sfidări nerușinate, crezând, că prin atari perfidii, va putea paraliza generoasa mișcare națională din graniță. Să înșală, deoarece chestia națională din graniță, a încetat, de a mai fi acaparată de saltimbani politici cum sunt cei care scriu foaia Poporul Român; cauza națională este astăzi preocupățiunea de capetenie, a tuturor bunilor români din fosta graniță bănățeană în frunte cu Ilustritatea Sa dl Constantin Burdea și alți fruntași cu inimă românească, cari ne fac mari servicii, întru susținerea individualității noastre naționale, și pentru binele poporului din graniță.

Aproape patruzeci de ani dela desființarea graniței și cu deosebire dela moartea generalului Doda, poporul român din fosta graniță bănățeană a stat izolat, — părăsit de conducătorii firești, numai preoțimei este a se mulțumi, că simțul național nu sa stins cu desăvârșire din acest popor viu și plin de viață. Nime altul nu a mai venit la poporul român din graniță, ca să-l mai întrebe dacă mai trăiește? A venit însă trimisul lui Dzeu dl Constantin Burdia, carele ca oratorul dela Seina a strigat poporului român: **Deșteaptăte!** și întru adevăr po-

porul a ascultat glasul lui și sa deșteptat ca dintrun somn letargic. Deșteptat poporul grăniceresc, sa și arătat mulțumitor și recunoscător față de mentorul lor, iubindul și respectândul cu mare stimă și venerațiune până în ziua de astăzi.

Nui vorbă, sunt și astăzi unii cari tocmai pentru marile servicii ce le face Ilustritatea Sa dl Burdia acestui popor mult cercat din fosta graniță, este invidiat, și numai din invidie și ură personală descarcă asupra Ilustrității Sale în „Poporul Român” cele mai infame calomnii, cu scop de a-l discredita înaintea poporului. Nu numai în toți numerii din Poporul Român cetește omul atari gratificațiuni absurde, dar chiar și în conveniri cu poporul, nu să rușinează a minți: că Ilustritatea sa ne vinde biserica la unguri, și mâne poimâne vor trebui să se roage unguște în biserică; — minciună! Pe altul îl aude omul zicând, că Burdia ne vinde pădurile; minciună! — că, Burdia a fucut gimnaziu și internat, de care împăduriții nu au nici un folos s. a. m., cari toate sunt minciuni încornurate cu scop de a seduce poporul la ură, contra celui mai mare făcător de bine al grănicerilor.

Tot grănicerul carele voiește binele său și al următorilor lui, trebuie să știe, că interesele noastre naționale difer în multe privințe de cele ale Ardelenilor și ungurenilor. Noi avem comunitatea de avere, pe care trebuie se o păstrăm cu mare îngrijire și să fim cu multă socoteală, dacă nu voim ca să luăm pâinea din gura sutelor de români ca să o mănânce alții. Noi avem gimnaziul din Caransebeș, care e susținut cu cheltuelile statului și la care comunitatea de avere nu cheltuește nici un filer la zidirea lui și la susținerea lui în viitor, în care fii de grăniceri sunt privilegiați la primirea în acel gimnaziu, care este unicul în toată țara, în care să propune și limba română.

Avem instituțiunile noastre culturale de care trebuie se grijim ca de ochii din capul nostru.

Toate aceste, și alte multe sunt făcute și susținute numai prin intervenirea și autoritatea Ilustrității Sale dl Burdia, care e fiu de grănicer și voitor de bine al grănicerilor.

Atrag deci, atențiunea tuturor grănicerilor din fostul confiniu militar, ca să fie cu băgare de samă la cele ce le scriu aicea, ca nu cândva să se lase seduși de cele ce să scriu în foaia „Poporul Român”, contra Ilustrității Sale, de unii cari mai bine ar voi să peară toți grănicerii, numai pe dl Burdia să-l nimicească și să-l discrediteze. Să fim cu toții deștepți, ca să nu fim seduși de oameni rău voitori, cari caută numai mărirea și interesele lor personale. Fie încredințat tot grănicerul, că nu voiu întrelăsă a nu-l avisa despre cea mai mică abatere a Ilustrității Sale dela interesele noastre naționale. Sper însă în caracterul dlui Burdia, că despre atari fapte nu mi-se va da ocaziune să discut. Incheiu cu aceia, ca dl Dzeu să-i întărească puterile trupești și sufletești, ca să poată lucra pentru prosperarea și fericirea poporului grăniceresc.

Iată explicația mea!

Unul din graniță.

NOUTĂȚI.

KĂLINDAR SĂPTĂMĂNAL.

Anul 1909. Luna Iunie (Ciresar) are 31 zile
Luna Iulie (Cuptor) are 31 zile.

Zilele	Calendarul vechiu	Calendarul nou
Dum.	21 M. Iulian	4 Udalric
Luni	22 M. Eusebie	5 Domeție
Marti	23 M. Agripa	6 Isaia
Merc.	24 † N. Ion. Bot.	7 Vilibard
Joi	25 M. Tevronie	8 Cilian
Vin.	26 C. David	9 Anatolia
Sâm.	27 P. Samson	10 Amalia

Dum. 6-a d. Rusalii, ev. Mat., c. 9 gl. 5 v. 6.
„In vremea aceea intrând Isus in corabie...”

Știre personală. Dl comite-suprem *Fialka Károly*, în urma ordinațiunii medicale și-a lungit concediul încă pe 6 săptămâni, care timp îl va petrece și pe mai departe în sanatoriul din Viena. Amintim totodată, că după-cum suntem informați, dl comite-s. în urma schimbărilor politice actuale, în curând își va înainta demisia.

— Dl *Dr. Siegescu*, deput al cercului Oraviței, a petrecut în orașul nostru vre-o câteva zile fiind aici, în calitate de comisar guvernial la examenele pedagogilor dela inst. ort. rom. din Caransebeș. Ilustrul oaspe a sosit Marți a. m., și la tren a fost așteptat de un grup de stimători și amici, ai dânsului. Pe întreaga durată a petrecerii în mijlocul nostru a fost împățășit de stima și iubirea tuturor.

— Din partea consistoriului, a funcționat la examene în calitate de comiser consistorial dl *Dr. V. Branisce*, directorul ziarului „Drapelul” din Lugos.

Ministrul de culte Apponyi Albert a călătorit la domeniul său din Eberhardt unde va sta câteva zile.

Ministrul de interne contele Andrássy Gyula a călătorit la domeniul său din Tiszadob, unde va sta până în 30 a lunei curente.

„**Preoții din Cacova**” — sub acest titlu „Progresul” din Oravița scrie — nu pot fi aprobați nici de lume, nici de conștiința lor, (adecă unii, cari sunt la puterea naționalismului. Da?) Când în loc să îndemne parohianii a-și căută de lucru, trimit străjani satului din casă în casă ca nimeni dintre țărani să nu iasă la munca câmpului în ziua sfântului (?) Bartolomei cel cu trăznete... Misiunea preotului e a lumina poporul, iar nu a-l ținea în robia întunerecului. Episcopii catolici, chiar și Mitropolitul primat al României, se știe, că dă dispensație plugarilor să poată lucra chiar și în sărbătorile creștine, când îi arde la picioare, iar preoții noștri ort. fac rău când și în sărbătorile păgânești opresc pe bieții oameni dela munca — fericitoare”.

Logodne. Dl *Dr. Cornel Petric* not. publ. în Bocșa-n. și-a încredințat de fiitoare soție pe dsoara *Sarolta* fiica dlui medic *Dr. Karsay Z.* tot deacolo.

— Dl *Szabad Ferencz*, profesor de desemn la gimn. din loc și dsoara *Pfeifer Lujza*, logodiți. — Felicitările noastre!

Manevrele cele mari din ăst an vor avea loc între 31 August și 11 Septemvre în jurul orașului Iglau, în Moravia.

Iarnă în Iulie. De două zile munții Bihorului sunt acoperiți de zăpadă. Vitele mugesc îndurerat și stau să piară de frig și de foame. Țăranii sunt cu totul desnădăjduți. Mizeria ia proporții îngrozitoare. Umblă în haine de iarnă pela Vașcău. E frig și oamenii se tem de un îngheț, ce ar putea să vie și să nimicească și biata recoltă ce a mai rămas. Din Vișeu superior ni-se scrie asemenea, că acolo temperatura a scăzut atât de mult încât de trei zile oamenii încălzesc odăile. La munți a nins.

Lăcustele la noi în țară. În comuna Nagykoró, au apărut colosale stoluri de lăcuste marocane și au nimicit recolta. S'au trimis acolo 180 de mașini pentru stărpirea lor.

Regele Portugaliei în pește. După-cum aflăm, regele Portugaliei intenționează să peștească pe arhiducesa de Habsburg: Elisabeta Francisca.

Și-a junghiat nevasta. Sava Paltiș, din Zombor în stare de beție și-a junghiat nevasta, care l'a scos din birt, ducându-l spre casă.

În comuna Lăpușnic (cercul Bozovici) cu datul de 21 Iunie a. c. s'a ținut la școala comunală examenul final pe anul școlar curent. Dl învățător Nicolae Budescu, ca în toți anii așa și acum, a arătat un progres de toată lauda, cu 150 de copii, ce i-a avut sub îngrijirea sa, predând două examene, unul poporului, altul inspect. reg. de școale, satisfăcând cu mulțumită ambele părți.

Oberst. Nic.

Frig mare. În Predeal, Azuga și Broșteni (România), a niș zilele trecute și s'a lăsat un frig mare. În cursul unei nopți au murit 70 oi din turma unui cioban. Asemenea a fost frig mare prin Maramurăș, unde oamenii au trebuit să facă foc în casă.

Mare catastrofă. La minele din Vulcan (comitatul Hunedoarei) s'a întâmplat zilele trecute o groaznică nenorocire, în urma unei explozii de gaz. Au fost omorâți 8 muncitori, vre-o 40 sunt greu răniți. Întreg interiorul minelor e în flacări, 40 muncitori coborându-se după catastrofă în baie, n'au mai eșit, nu se știe de ei încă nimic.

Manevre în comitatul nostru. Corpul 7 de armată, își va ținea manevrele din 1 până în 15 Septemvrie, între Lugos și Caransebeș.

Voluntari în orașul nostru. Voluntarii din regimentele staționate în Segedin și Timișoara cari în Martie și Aprilie a. c., au mai staționat în orașul nostru, acum din nou s'au stabilit aici, pe timp de 3 săptămâni.

Curățenia ulițelor pe sate. În ministerul de interne se vor lua încurând dispoziții privitoare la curățenia publică. E vorbă, ca primăria comunală să fie făcută responsabilă pentru măturarea ulițelor în fiecare săptămână; iar proprietarii sau chiriașii să fie responsabili tot asemenea pentru curățenia din curțile lor. Neglijența se va pedepsi întâia oară cu cel puțin 10 cor., a două oară cu minimul de 25 cor. Jandarmăria va ținea controlul.

În 16/29 Iunie s'a împlinit 20 de ani dela moartea marelui poet român *Mihail Eminescu*. În România, la noi și în Bucovina s'a serbat aceasta zi cu mare cinste în amintirea poetului, care a fost unul din cei mai de seamă poeți de pe vremuri și va rămânea vecinic viu, numele lui în mijlocul poporului, pe care el atât de mult l-a cântat în poeziile lui.

Necrolog. Notarul din Reșița: *Em. Barbu*, a răposat în 22 l. c. subit. — Până la alta dispozițiuni s'a numit de înlocuitor dl Halmágyi A. notar în Reșița rom.

Dispoziție. Ministru de justiție, a dispus înaintarea dlui *Szentimrey B. Jenő*, sub-jude dela trib. din Caransebeș la rangul de jude de trib. tot aici.

Școală de dantele în Bocșa nemț. Ministrul de culte, a dispus, în urma cererii dlui Fittler K. dir. gen. al școalelor de industrii din patrie, prin dl deputat al cercului Weisz Julián, ca să stabilească locul susamintitei școale, acolo pe spesele statului.

Conferența directorilor căilor ferate în băile Herculane. Directorii c. f. ung.-austr. și bosniace, și-au ținut conferența anul acesta în băile Herculane în 24 Iunie sub prezidența dlui cos. minist. *Márx János*. Dezbaterile puse pe tapet, au fost chestii privitoare la căile ferate.

Iunialul „Soc. române de muzică și cântări”, din Caransebeș, ce eră să se țină Dumineca trecută, din cauza timpului nefavorabil, s'a amânat pe *Duminecă înainte de sărbătoarea Sf. Petru și Pavel*. Recomandăm on. public din loc și jur, a lua parte în masse, căci va fi o petrecere drăguță plină cu amintiri plăcute.

Pungaș îndrăzneț. G. Drinovan din comuna Ohabaforgaciu, într-o sară cam chefuit s'a întâlnit pe uliță cu Ioan Cimponeriu, dela care a cerut să-l împrumute cu 1 coroană, amenințându-l, că de nu-i va da îl va străpunge, acesta neavând la el bani, nu i-a dat. Drinovan pentru-că Cimponeriu nu i-a împlinit dorința l'a străpuns mai de multe ori, pe urmă a tulit-o la fugă. A fost prins de jandarmi și judecat de tribunalul din Timișoara la 6 luni temniță grea.

Bandele grecești, au început să-'si arete colții din nou, cu cruzimile lor înfiorătoare. La Cercovista (Macedonia) o bandă de haiduci greacă, a răpit pe un bulgar, a omorât pa nevasta acestuia și i-a necinsit fată. Jandarmii, auzind de asta au urmărit pe bandiți, omorând 3 dintre ei și rănind pe 5.

Legislație și justiție.

Dacă moare bunul sau bunica ca industriaș, minorul nepot numai atunci poate continua mai departe meseria lor, dacă este orfan de părinți sau dacă din cauza neaverii lor a fost susținut din câștigul bunului sau a bunicei sale. (Dec. ministrului de comerț nr. 1359 din 21 Ian. 1903).

Chitanțele de ștergere. Așa numește poporul nostru chitanța și învoeala ce i-o dă acela care s'a întabulat în moșia mea pentru vre-o datorie. Multe bănci, străine mai ales, atunci când i-se plătesc banii toți, cere ca datorasul să-i ducă gata chitanța de ștergere și — banca ori mai bine, domnii dela bancă — numai să subscrie. Apoi lucru nu stă așa. Banca, ori cel întabulat în moșia mea — după-ce i-am plătit, ce a avut la mine, e îndatorat să-mi dea el chitanță de ștergere — fără a avea dreptul să-mi socotească — afară de timbru — nici un fel de taxă. Așa a hotărât înalta Curie sub nr. 1262/904, la 17 Aprilie 1905. Astă hotărâre — țineți-o bine în minte și la vreme de lipsă — folosiți-vă de ea.

Sfaturi medicale.

Dacă ți-să umflă ochii, lasă să-ți curgă în ochi câteva picături din leacul ce ai făcut, turnând în puțină apă caldă câteva picături de miere curată. Fă aceasta de 5—6 ori pe zi, dintre cari una să fie înainte de culcare. Umezeala ce să formează în pleoape șterge-o cu o cârpă subțire, moale și curată, fără a atinge lumina ochilor și vei vedea, că în puține zile ești mântuit,

Pentru femeile ce n'au lapte de ajuns, e bine să se ia ca un mănunchiu mic de pătrunjel și un altul de molotru, să le fiarbă în vin, să le îndulcească cu zahăr și apoi să bea

ECONOMIE

Vinul de lapte. Laptele este un aliment complet, dar și un bun mediu pentru dezvoltarea microorganismelor pricinuitoare de boale. Pentru nimicirea microorganismelor din lapte se practizează ferberea sau răcirea (înghețarea) laptelui, introducerea de substanțe chimice în lapte, etc. Dar prin aceste mijloace nu se pot distruge toți bacilii din lapte. Așa d. e. ferberea laptelui nu poate fi niciodată completă, căci la 70—80° C laptele începe a se umflă dând afară din vasul în care se ferbe. Cauza umflării laptelui sunt pojghițele de caseină insolubilă, cari se ridică la suprafață și se opun la degajarea vaporilor de apă din masa laptelui, ceea ce face, ca el să-și mărească volumul. Microorganismele rămase nedistruse și caseina insolubilizată prin ferbere, contribuie la turburări stomacale, îndeosebi la copii și oameni suferinzi.

Laptele însă se poate înlocui prin un preparat al său, care e liber de orice microorganisme și e ușor de mistuit. Acest preparat e kefirul caucazian sau vinul de lapte. Kefirul e o beătură fermentată, a laptelui de vacă, în anumite condiții și sub acțiunea unor fermente specifice: *Bacillus Caucasicus* și *Zaharomyces kefir*.

Procedeu e următorul: Laptele se filtrează printr'o pânză curată foarte deasă, pentru a-i înlătură toată murdăria și apoi se ferbe în vase foarte bine îngrijite și într'o atmosferă cât mai curată. Ferberea în clo-cote ține o oră, agitându-se neconținut cu o baghetă în lapte. După aceasta se lasă laptele în repaos la răcoare, când i-se adaugă fermentul. Prin această procedură, microorganismele sunt distruse în parte prin ferbere, iar cele rămase sunt omorâte de fermentul specific în dezvoltarea sa, contribuind în același timp și la îmbunătățirea calității laptelui.

Singura beătură igienică și hrănitore pentru copii și suferinzi e kefirul caucazian. Astfel se explică faptul, că copii caucazienilor dau tributul cel mai mic morții și că

mulți din caucazieni sunt octogenari, deoarece băutura lor de căpetenie e kefirul.

Contra sobolilor un grădinar german a aflat un mijloc de tot simplu pentru a-i alungă, fără să fie trebuință de omorârea acestor animale folositoare. Anume, a pus în găurile mușinoaelor gunoi de capră, al cărui miros greu sobolii neputându-l suferi, în scurt timp au părăsit grădina.

Sfaturi și povețe pe Iulie. E vremea sercișului. Asigură stogurile contra focului. Miriștea ară-o, ca să putrezească și să dreagă pământul. Culege inul timpuriu și cânepa vărătică. Plivește viile, nu însă pe timp prea cald, că sufer strugurii. Cât poți nu vinde bucatele acum, ci lasă-le pe când au preț mai bun. Curechiul cu omide udă-l cu apă din topile, ori cu apă săpunită. Trimite abonamentul la foi pe jumătatea a doua a anului, că banii dați pe foi și cărți sunt ca sămânța ce aduce rod bogat.

Târgurile în luna Iulie.

În Szászka-bánya: 6—7 Iulie nou. Mehadia: 10—11 Iulie; Bogșanemețeașcă: 15, 16 și 17 Iulie n.

În fiecare Joi, mare piaț de vite și oi în Caransebeș, care e foarte cercetat. Afară de târgurile regulate de țară.

Prețul bucatelor în Caransebeș:

Grâu per 100 kilo	20—22—
Săcară „ „ „	16—18—
Cucuruz „ „ „	15—16—
Ovăș „ „ „	4.20 5—
Carne de vită kilo	—96 1.04
Carne de porc kilo	1.28 1.36
Carne de mel kilo	—64 —70

Tîrgul de bucate din Budapesta.

— 4 Iulie 1909. —

I. Cereale.

Grâu, majă m., cel mai frumos cor.	32.60
„ „ „ „ mijlociu cor.	32.—
„ „ „ „ mai slab cor.	31.10
Săcară, majă m., dela cor.	20.10—20.40
Orz, „ „ „ „	17.20—17.45
Cucuruz nou „ „ „	15.05—15.55
Ovăș „ „ „ „	19.10—19.60

II. Producte.

(Prețurile sunt socotite după 100 chilograme și în bani gata.)

Unsoare de porc, dela cor.	140—144
Slănină, ...	124—126

BIBLIOGRAFIE.

Biblioteca pentru toți. Nr 458—9 e intitulat „Povești fantastice“ de Hoffmann celebrul povestitor german, acest creator de

fantome reale, care amestecă realul cu închipuirea cu o așa putere în cât fantomele lui devin niște ființi vii, cari ne înfiorează, ne fac să plângem, sau să ne îngrozim.

De vânzare la mai toate librăriile din țară.

Catalogul complet al acestei „Biblioteci pentru toți“, care se sporește în mod regulat cu câte două volume noi pe fiecare săptămână, a se cere la Librăria editoare LEON ALCALAY, la București.

„MEHADIA“

Cassă de păstrare pe acții în Mehadia.

Acoardă împrumuturi hipotecare replătibile în 10, 15, 20 ani în rate semestrale; împrumuturi cambiale cu acoperire hipotecară, escontează cambii cu 3, eventual cu 2 subscrieri, pe timp de 3 până la 6 luni, acoardă împrumuturi (anticipatiuni) pe amanețe și pe efecte. Primește

depuneri

spre fructificare

pentru cari solvește 6% interese. Interesele neridicate se adaugă în 6 luni, anume la 1 Ianuarie și 1 Iulie a fie-cărui an la capital și se fructifică mai departe. Darea pentru interesele de depuneri o solvește institutul. Depuneri se pot face și prin poștă, având a se indica adresa exactă a deponentului. Rezolvarea urmează cu întoarcerea poștei. Abziceri și ridicări încă se pot face prin poștă.

Direcțiunea.

2139 szám.

909 kig.

Pályázati hirdetés.

A lemondás folytán megüresedett de helyettesítés utján már betöltött borlovai körjegyzői állásra ezennel pályázott hirdetek.

Felhivom pályázni ohajtokat, hogy az 1883 évi I. t. cz. 6 §. illetve 1900 XX tc. 34 §-ban előirt képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám 1909 július hó 15 napjáig annyival is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom. A román nyelv bírása kívánatos.

ILUMINAȚIE ELECTRICĂ CU STABILIMENT

pentru castele, edificii economice, fabrici, otele după propriul sistem.

Se poate combina cu apeduct și mașini agronomice.

Indrumări și prospecte dă

SINGER F. și R.

antreprisă de inginerie și electrotehnica

Budapest, V. Kálmán-utca 15.

Multe referințe de primul rang.

TELEFON 63—01.

A választás napját később fogom a pályázatokkal közölni.

A körjegyzői javadalmazása

állami kiegészítés	756 korona
a községek részéről	844 „
Irnoktartás	1000 „
Iroda átalány	180 „
Levélhordó fizetés	360 „
Irodaszerekre	150 „
Jegyzői előfogat	300 „
Napidij átalány	150 „
faátalány	204 „

összesen 3944 korona

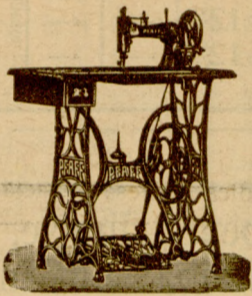
Karansebes, 1909 június hó 11-én.

Macassy,
fősz.-bíró.

Maşine de cusut

Pfaff

pentru economia casei și
industrie.

Ameliorările cele mai noi.

== Încredere necondiționată. ==

O maşină de cusut ieftină e pentru economia casei un obiect foarte scump și nefolositor, deoarece în continuu cere reparaturi și tocmai atunci nu funcționează când e mai de lipă.

Deposit la:

Adalbert Blascheck

Karansebeș.

Un elev de tipografie

din casă bună, care a absolvit cel puțin 2 clase civile sau gimnaziale și a împlinit etatea de 15 ani, află aplicare în tipografia

Josif Jacobovits, Caransebeș.

Nr. 1244 909.

Publicațiune.

La foresteria comunității de avere a fostului regiment confinar romano-bănățean Nr. 13 din Ohababistra sunt de lipsă mai multe lucruri de renovare și adoptare preliminate cu 1943 cor. 68 fil.

Pentru asigurarea acestor lucruri se escrie concurs cu oferte închise.

Cei-ce doresc să primească esecutarea acestor lucrări sunt provocați să-și subștearnă ofertele închise și provăzute cu 400 cor. vadiu la oficiul

de economie în Caransebeș cel mult până la 10 Iulie 1909 a. c. orele 10 a. m.

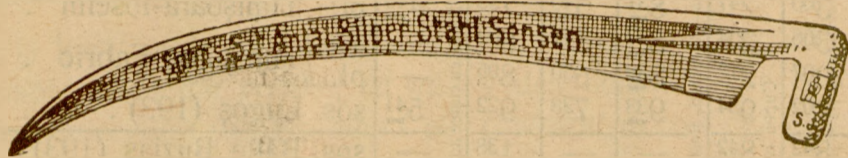
Oferte întârziate, sau subșternute pe cale telegrafică ori fără vadiu nu se vor lua în considerare.

Planul, specificația speselor și condițiunile de zidire se pot vedea la Comunitatea de avere în Coransebeș și la foresteria comunității de avere din Ohababistra.

Caransebeș, la 20 Iunie 1909.

Oficiul de econom. al Comunității de avere a fostului reg. confin. rom.-băn. Nr. 13.

Cea mai bună coasă în lume

este coasă de oțel de St. ANTON și se poate căpăta singur numai dela St. ANTON fabrică din oțelul de tun mestecat cu cel mai mobil metal, un metal special, care este secretul fabriciei.

500 de coroane plătesc celui-ce este în stare să arate o coasă de oțel de tun St. ANTON cumparată dela altă firmă.

1000 de coroane plătesc celui-ce este în stare să găsească între 100 de coase de tun St. ANTON două rele. — Cel-ce are lipsă de o coasă bună și de toată încrederea, să nu cumpere o altă coasă, până când nu cere dela vestita firmă de sus catalogul ilustrat, care se trimite oricărui gratuit și franco. Cereți un astfel de catalog pe o cartă poștală. Lunile de iaruă

sunt cele mai potrivite pentru adunarea de comande. Cei-ce adună comande primesc rabat! Garanță deplină. — Comandându-se 10 bucăți, o coasă se dă în cinste.

Serviciu conștințios! Mai multe mii de scrisori de recunoștință și comande innoite se pot arăta și pune la dispoziția ori-cui.

Briciu de oțel de diamant

cu garantă de 5 ani, costă 1 frt. 50.

Prețul coaselor „St. ANTON“:

lungime: 70	75	80	85 cm.
fl. 1	fl. 1.05	fl. 1.10	fl. 1.15
lungime: 90	95	100	110 cm.
fl. 1.20	fl. 1.25	fl. 1.30	fl. 1.50

La comande de 5 bucăți porto gratuit. La comandare de 10 bucăți se dă o coasă și porto gratuit.

R. GRAU și FIUL CARANSEBES

Telefon 47.

păpucar.

Telefon 47.

Cel mai mare magazin pentru
domni, dame și copii.

Singurul vânzător a renumitelor
fabricate :

„Cobrak“,
„Danubia“, „Chasalla“

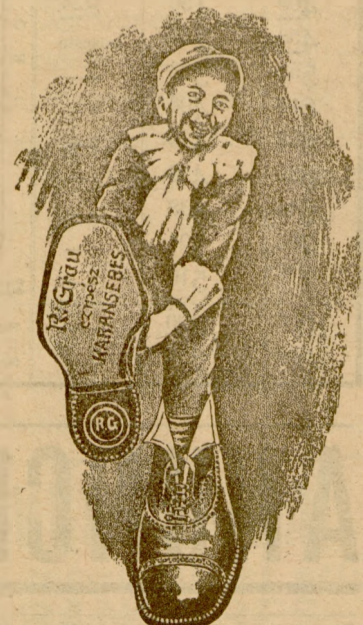
precum și a ghetelor curat americane.

Galocini curat de Petersburg marca „Treiunghiu“.

Face ghete fine, moderne după măsură.

Lucrătoare arangiată de a lucra cu
mașini.

— Reparează prompt și efin. —

Mersul trenurilor reg. Ungare

valabil din 1 Maiu 1909.

Budapesta—Timișoara—Lugoș—Caransebeș—Orșova—Verciorova și înapoi														
Pers. 712	Accel. 708	Pers. 714	Accel. 704	Pers. 728	Pers. 710	Expr. 702	Numele stațiunilor :	Expr. c/701	Pers. 163/709	Pers. 727	Pers. 715	Accel. 3/703	Pers. 713	Accel. 15/707
830	940	1205	240	735	805	1130	pl. Budapesta (gara de apus . sos.	1250	715	725	1040	125	405	635
604	251	857	822		526	434	sos. Timișoara-Iosefin . . . . . pl.	801	945	—	436	750	—	117
1145	702	—	1145		925	—	sos. Bazias (189) . . . . . pl.	—	428		Pers. 741	328	pers. 739	955
1100	—	1100	1100		738	—	„ Arad (156) . . . . . „	—	709		Pers. I-III	615	I-III	—
1008	450	p. I-III 740	1008		1001	—	„ Băile Buziaș (166) p. la 31 Mai „	—	725	Pers. I-III	520	I-III	1118	—
pers. 744	1118	1118	515	pers. 742	520	—	pl. Băile Buziaș (166) dela 1 Iulie sos.	—	1008	743	1001	1001	450	450
I-III	955	955	428	I-III	328	—	„ Bazias (189) . . . . . „	—	1145	I-III	—	236	702	702
—	1217	1217	448	—	615	—	„ Arad (156) . . . . . „	—	1100	—	1100	1100	356	356
635	300	247	831	540	755	440	pl. Timișoara-Iosefin . . . . . sos.	755	734	912	641	734	1240	107
642	306	254	837	547	802	—	sos. Timișoara-Fabric . . . . . pl.	—	727	906	634	728	1233	100
647	307	212	838	550	805	—	pl. Lugoș (193) . . . . . pl.	—	725	905	633	727	1228	1259
838	402	934	938	728	922	541	sos. Băile Buziaș (193) . . . . . pl.	646	610	723	505	621	1105	1203
—	842	842	—	—	138	—	„ Ilia (Marosillye 193) . . . . . „	—	—	—	—	—	943	—
—	805	805	—	107	107	—	pl. Lugoș (193) . . . . . sos.	—	—	237	—	—	720	720
846	404	442	943	745	933	543	sos. Karánsebes (175) . . . . . pl.	644	559	713	459	611	1052	1201
956	447	546	1027	848	1043	627	pl. Ujkaránsebes boctăria 55 . . . . . sos.	602	459	615	400	528	950	1121
—	453	557	1037	—	1116	633	sos. Herkulesfürdő (Băile Herc.) . . . . . pl.	656	452	—	—	522	930	1115
—	—	605	—	—	—	—	pl. Crșova . . . . . pl.	—	443	—	—	—	923	—
—	653	830	1238	—	146	829	sos. Verciorova . . . . . pl.	345	220	—	—	324	644	855
—	718	858	104	—	217	854	sos. Verciorova . . . . . pl.	315	140	—	—	255	605	816
—	727	—	115	—	256	859	sos. Verciorova . . . . . pl.	255	1259	—	—	221	—	756
—	735	—	124	—	305	907	sos. Verciorova . . . . . pl.	245	1250	—	—	213	—	746

Caransebeș—Hațeg și înapoi.

Amestecat 6412	Amestecat 6414	Per. și am. 6416	Numele stațiunilor	Amestecat 6411	Amestecat 6413	Amestecat 6415
—	1015	940	pl. Bpesta gara-apus . . . . . sos.	635	715	—
—	755	300	pl. Timișoara-Iosefin (172) sos.	1240	734	—
—	816	140	pl. Orșova (172) . . . . . sos.	217	858	—
—	1122	610	pl. Karánsebes (172) . . . . . sos.	730	418	—
—	—	—	Karansebes-cazarm.	723	411	—
—	1135	623	Karansebes-fabr.-țigl.	718	406	—
—	1148	636	Jász	702	380	—
—	1156	644	Obrezsa	656	344	—
—	1208	656	Glimboca	645	332	—
—	1235	726	Nándorhegy	630	316	—
—	1247	738	Csirésa	605	256	—
—	101	757	Ruszkab.—Voiszlova	554	244	—
—	114	810	Márga	533	226	sos. 905
408	150	824	Boucár	521	214	817
458	239	—	Bukova	—	101	817
552	333	—	Zajkány	—	1207	723
615	406	—	Várhely	—	1141	657
629	420	—	Nagypestény	—	1102	623
635	428	—	Kernyesd	—	1054	616
644	438	—	Poklisa	—	1043	606
706	501	—	Hátszeg	—	1018	544
715	510	—	sos. Váralja (159) . . . . . pl.	—	958	528
1035	820	—	sos. Piski (159) . . . . . pl.	—	610	402
1006	755	—	sos. Petrozsény (159) . . . . . pl.	—	715	1036

Cupeuri directe, cari nu se schimbă sunt următoarele:

Budapesta gara-apus—Báziás cl. I—II.
Din Budapesta pleacă la 805 seara. || Din Băziás pleacă la 428 d. am. cl. I—III.

Budapesta gara-apus — Orșova cl. I—II.
Din Budapesta pleacă la 1015 noaptea.
Budapesta gara-apus—Băile dela Buziaș.
(Peste Timișoara-Iosefin clasa I—II.)
(Numai din 15—Iunie 15 Septemvre.)
Din Budapesta pleacă la 940 dimineața || Din Buziaș pleacă la 1118 dimineața.

Timișoara-Iosefin—Oravicza :
Din Timișoara-Iosefin pleacă la 843 seara.
Din Oravicza pleacă la 225 noaptea.

Cupeuri restaurante se adaugă între:
Budapesta gara-apus și între Karansebeș, dar pleacă la 528 dimineața. || Din Budapesta pleacă la 240 după amez.

Explicarea semnelor : Timpul de noapte se cotește dela orele 600 până la orele 559 min. Minutele ce sunt cu linie din jos. de exem. înseamnă orele de noapte.

ANUNCIURI se primesc în toate zilele cu prețurile cele mai moderate la administrația foii noastre.